

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

МІЖНАРОДНИЙ КРУГЛИЙ СТІЛ

**«ВСТУП УКРАЇНИ, РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ТА ГРУЗІЇ ДО
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ:
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ»**

**Збірник матеріалів Міжнародного круглого столу
(м. Одеса, 5 березня 2024)**

2024

УДК 341.174 (477+478+479.22)(049.2)

Друкується за наказом виконуючого обов'язки ректора Національного університету «Одеська юридична академія» М. Р. Аракеляна (наказ № 503-44 від 04 березня 2024 року).

Відповідальний редактор – президент Національного університету «Одеська юридична академія», академік НАПрН України, академік НАПН України, доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України **Ківалов С. В.**

Заступник відповідального редактора – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України **Аракелян М.Р.**

Укладачі:

Бехруз Хашматулла Набієвич – завідувач кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА», доктор юридичних наук, професор.

Фасій Богдан Володимирович – декан факультету судового та міжнародного права НУ «ОЮА», кандидат юридичних наук, доцент.

Дронов Владислав Юрійович – доцент кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА», кандидат юридичних наук.

Гриб Анна Миколаївна – доцентка кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА», кандидатка юридичних наук.

Жакун Маргарита Юріївна – аспірантка кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА».

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції.

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, місто Одеса, 65009, Фонтанська дорога, 23.

Тел. +38 (048) 719 86 85

Вступ України, Республіки Молдова та Грузії до Європейського Союзу: сучасні виклики. *Міжнародний круглий стіл. 05 березня 2024 року, м. Одеса: збірник матеріалів конференції. Одеса. 2023. 130 с.*

© НУ «Одеська юридична академія»

Акіменко Юлія

Приєднання України до процесу уніфікації актів міжнародного приватного права ЄС.....60

Белогубова Оксана

Зовнішньополітичне співробітництво України як кандидата на вступ у ЄС та Frontex.....64

Владишевська Вікторія

Проблеми вступу України до Європейського Союзу: економічні виклики.....67

Цибульська Ольга

Щодо питання діджиталізації адвокатської діяльності в Україні в умовах євроінтеграції.....69

Чурилова Тетяна, Голоха Аріна

До питання правової регламентації екоциду на міжнародному рівні.....73

Гребенюк Дмитро

Інституційний механізм ЄС в процесі регулювання міграційної кризи.....77

Димов Кирило, Грушко Мальвіна

До питання реформування національних законодавств України та Республіки Молдова у сфері міграції в контексті європейської інтеграції.....81

Чернявський Марк

Інтеграція України та східних сусідів у Європейський Союз як запорука миру та стабільності держав.....85

Марченко Дмитро

Нові виклики та перспективи вступу України, Республіки Молдова та Грузії до Європейського Союзу.....88

Жакун Маргарита

Вплив євроінтеграційних процесів на динаміку воєнної дипломатії України: аналіз, перспективи та виклики.....91

Левченко Ігор

Становлення міжнародно-правового співробітництва в питаннях реадмісії в Європейському Союзі: від виникнення ідеї до документального оформлення.....95

Бугаєць Альона

Договори в системі джерел права Європейського Союзу.....99

Редченко Ярослав

Проблематика правового регулювання ринків цифрових валют в Європейському Союзі.....102

Фасій Анастасія

Право на психічне здоров'я: щодо визначення поняття відповідно до міжнародно-правового регулювання.....106

РЕДЧЕНКО ЯРОСЛАВ

*Національний університет «Одеська юридична академія»
аспірант кафедри міжнародного та європейського права*

**ПРОБЛЕМАТИКА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКІВ
ЦИФРОВИХ ВАЛЮТ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ**

Питання правового регулювання ринків цифрових валют важливе для захисту економічної безпеки та безпеки ЄС загалом. Це питання особливо важливе зараз, коли цифрові валюти масово впроваджуються в повсякденне життя людей. Оскільки цифрові валюти та ринки, на яких вони обертаються, є інноваційними, необхідно постійно розвивати правові механізми, щоб регулювати та робити прозорою їхню роботу.

Європейське управління з цінних паперів і ринків (ESMA) надає правову підтримку і розробило ключові законодавчі акти ЄС у сфері регулювання цифрових ринків, а також підготувало низку стандартів і керівництв для реалізації регулювання ринку криптоактивів з боку MiCA. Основна увага приділяється практиці зворотних запитів і критеріям кваліфікації криптоактивів як фінансових інструментів. ESMA опублікувала два консультаційні документи щодо регулювання цифрових і криптовалютних активів у рамках MiCA. Перший документ стосується практики зворотного запиту [1], а другий - критеріїв віднесення криптоактивів до фінансових інструментів [2].

Регулятор з'ясовує громадську думку про можливість контролювати процес зворотного запиту щодо цифрових активів. Інакше кажучи, якщо потенційний клієнт звертається до постачальника послуг криптоактивів (CASP), який не перебуває в ЄС і не має відповідної ліцензії, то такі транзакції мають бути передані під контроль місцевого регулятора. Зокрема, представники ESMA пропонують розробити звід правил для таких контрактів на основі Директиви про ринки фінансових інструментів (MiFID II), яка містить аналогічні положення.

Крім того, ESMA запропонувала обговорити умови та критерії кваліфікації криптовалют як фінансових інструментів. Таким чином, цифрові активи, які офіційно визнані цінними паперами або іншими фінансовими інструментами, повинні будуть регулюватися MiFID II, а не MiCA. Тому ESMA уточнить класифікацію до того, як законопроект про ринок криптоактивів офіційно набуде чинності.

Наразі ESMA чітко визначило критерії для визначення того, чи є криптовалюта фінансовим інструментом. Щоб вважатися таким, криптовалютний актив має бути визнаний:

1. переказним векселем (тратта);
2. інструментом грошового ринку (короткострокові цінні папери, кредити, угоди РЕПО);
3. пайовим інвестиційним фондом (ПІФ);
4. деривативом;
5. торговим інструментом для емісійних квот (вуглецеві кредити).

Можна резюмувати, що Євросоюз запровадив нові правила регулювання ринків цифрових активів і криптовалют. Це перший випадок у світі, коли подібні правила застосовуються в такій великій юрисдикції. Наприклад, Положення про ринок криптоактивів «Regulation of Markets in Crypto-assets» (MiCA) регулюватиме європейську індустрію цифрових валют для боротьби з відмиванням грошей і фінансуванням тероризму, а також для захисту користувачів та інвесторів.

MiCA встановлює правила реєстрації бірж цифрових валют і публікації даних перед виведенням нової валюти на ринок; компанії, зареєстровані в будь-якій країні ЄС, можуть працювати в будь-якій країні.

Водночас MiCA визначає, як криптовалютні компанії можуть співпрацювати з компаніями, розташованими за межами ЄС. У січні 2025 року ЄС введе оновлені правила. Вони включатимуть у себе правило «Регламенту переказу коштів», що вимагає від криптовалютних бірж ідентифікувати обидва кінці криптовалютних переказів. [3].

MiCA також доповнить існуючі правила по боротьбі з відмиванням грошей (AML): MiCA вимагатиме від ЕВА вести публічний реєстр CASP, тобто компаній, які не відповідають вимогам. Рамкова програма ЄС по боротьбі з відмиванням грошей вимагає від CASP, материнські компанії яких знаходяться в країнах "високого ризику", проводити посилену перевірку благонадійності.

Він також поширить так звані «Crypto Travel Rule», які вже існують у традиційних фінансах, на передачу цифрових активів. Правила вимагають, щоб інформація про походження активу та його бенефіціарів передавалася разом із транзакцією і зберігалася на обох сторонах передачі. Постачальники послуг з обслуговування криптоактивів (CASP) будуть зобов'язані надавати цю інформацію компетентним органам у разі розслідування справи про відмивання грошей або фінансування тероризму. [4]

Вищесказане підтверджує необхідність для держав запровадити систему оподаткування відносин із цифровими валютами, легалізувати їхній обіг, стимулювати збільшення кількості транзакцій із використанням криптовалют і підвищити прозорість [4].

Однак на додаток до цього Європейський союз запровадив ще один регулювальний закон, що зачіпає компанії, які працюють із цифровими

валютами, та їхніх власників. Це положення про інформацію, пов'язану з переказом коштів і деяких криптовалютних активів. Ці правила дадуть змогу посилити відстеження операцій із цифровими валютами. Це зобов'язання також є результатом тиску з боку «Групи розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей» (FATF) щодо впровадження так званих "правил крипто-подорожей".

Для їх реалізації ЄС розробив, на додаток до MiCA, положення Регламенту про переказ коштів (TFR); TFR набуде чинності в січні 2025 року. Згідно з цим законодавством, CASP зможе запобігати і виявляти санкційні адреси, а також забезпечувати повну ідентифікацію і простежуваність переказів криптоактивів [5].

Регулювання європейського криптовалютного ринку - один із найважливіших і найдокладніших документів у сфері регулювання віртуальних активів. Воно розроблене як частина ширшої нормативної бази, що включає такі ініціативи, як «Закон про відновлення цифрових операцій» (DORA), режим тестування DLT і Положення про трансфертне ціноутворення (TFR).

До ухвалення Регламенту і MiCA не існувало єдиних правил, що регулюють ринки цифрових валют на європейському рівні. Чинні правила ґрунтуються на законах, інтерпретаціях і керівництвах різних держав-членів ЄС. Для послуг, пов'язаних із нерегульованими криптоактивами, як робота платформ для торгівлі, обміну та зберігання криптовалют, існують окремі правила щодо боротьби з відмиванням грошей. Крім того, в ЄС не існує єдиного юридичного визначення природи криптоактивів. Така ситуація робить власників криптоактивів уразливими перед ризиками, обмежує розвиток ринків і потенціал інноваційних цифрових послуг та альтернативних методів оплати, а також слугує платформою для маніпулювання ринком і основою для фінансових злочинів. Однак нові нормативні акти змінюють цю ситуацію.

Література

1. Technical Standards specifying certain requirements of Markets in Crypto Assets Regulation(MiCA)

[URL:https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/2024-01/ESMA35-18723302761619_Consultation_Paper_on_the_draft_guidelines_on_reverse_solicitation_under_MiCA.pdf?utm_source=coinspaidmedia&utm_medium=referral&utm_campaign=crypto-may-be-recognized-financial-instruments-eu](https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/2024-01/ESMA35-18723302761619_Consultation_Paper_on_the_draft_guidelines_on_reverse_solicitation_under_MiCA.pdf?utm_source=coinspaidmedia&utm_medium=referral&utm_campaign=crypto-may-be-recognized-financial-instruments-eu)

2. Technical Standards specifying certain requirements of Markets in Crypto Assets Regulation(MiCA) second consultation paper

[URL:https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/202401/ESMA7545312870052_MiCA_Consultation_Paper_Guidelines_on_the_qualification_of_cryptoassets_as_financial_instruments.pdf](https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/202401/ESMA7545312870052_MiCA_Consultation_Paper_Guidelines_on_the_qualification_of_cryptoassets_as_financial_instruments.pdf)

[ancial_instruments.pdf?utm_source=coinspaidmedia&utm_medium=referral&utm_campaign=crypto-may-be-recognized-financial-instruments-eu](#)

3. Regulation of Markets in crypto-assets in the European Union

[URL:https://legal-support.top/mica-regulation/](#)

4. MiCA та Україна: шлях взаємодії

[URL:https://www.avitar.legal/post/mica-ta-ukrayina-shlyah-vzaiemodiyi](#)

5. Не тільки MiCA: як у ЄС відстежуватимуть перекази криптовалют.

[URL:https://forklog.com.ua/exclusive/ne-tilky-mica-yak-u-yes-vidstezhuvatymut-perekazy-kryptovalyut?amp=1](#)